Loca iecode2PB1300, Postbus 50, 6920 AB Duiven

Aan de (in)formateur

Bezoekadres
Utrechtseweg 68
6812 AH Arnhem
Postadres
Locatiecode 2PB1300
Postbus 50
6920 AB Duiven
Telefoon +3188 542 6363

www.alliander.com

Datum
22 maart 2022

Betreft
Handreiking coalitieakkoord gemeente NIjmegen: energie heeft ruimte nodig

Geachte heer/mevrouw,

Nederland heeft een van de betrouwbaarste elektriciteitsnetten van de wereld. Dit is echter niet ontworpen voor de snelle ontwikkelingen die nu plaatsvinden. De schaarste op het net is het gevolg van de groeiende economie, de digitalisering van de samenleving, het in recordtempo bouwen van aardgasvrije huizen, de groei van elektrisch vervoer en het verduurzamen van de energie. Deze ontwikkelingen zorgen voor een explosieve vraag naar - en aanbod van elektriciteit, waardoor het letterlijk knelt op het elektriciteitsnet.

De meest recente prognoses van Liander laten zien dat met name de woningbouw en industrie op korte termijn al veel meer van het elektriciteitsnet vragen dan voor 2030 was voorzien. We werken hard om onze netten uit te breiden en te verzwaren en daarvoor hebben we veel ruimte nodig. Onze kabels en leidingen liggen voor een belangrijk deel onder de grond, maar ook boven de grond moeten we transformatorhuisjes in de wijken en grotere transformatorstations bouwen. Het is daarom essentieel dat de energie-infrastructuur wordt meegenomen met de ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente. Hiervoor hebben we elkaar hard nodig. In deze brief reiken wij u urgente punten aan waarvan het wenselijk is dat deze door de formerende partijen worden meegenomen in de uitwerking van het coalitieakkoord.

1. **Verduurzaming gebouwde omgeving / nieuwbouw**
   De verduurzaming in de gebouwde omgeving is een grote uitdaging. Daarnaast heeft de regio Arnhem-Nijmegen en daarbij ook uw gemeente de ambitie om 60.000 nieuwe woningen te bouwen voor 2040 om het woningtekort op te lossen. Hierdoor zal de vraag naar elektriciteit, maar ook het aanbod van duurzame elektriciteit door zonnepanelen op daken toenemen. De komende jaren moeten vrijwel alle straten open om meer elektriciteitskabels aan te leggen. Liander verwacht een verdubbeling van het aantal transformatorhuisjes in wijken en adviseert de gemeente hiermee alvast rekening te houden in de bestemmingsplannen.

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord
Om de woningbouw te kunnen versnellen en de gebouwde omgeving te verduurzamen is samenwerking essentieel. Samen met de netbeheerder en projectontwikkelaars moeten we in een vroeg stadium nadenken over slimme locaties voor energie-infrastructuur, planning en ontwerp van de energie-infrastructuur voor nieuwbouwwijken. In bestaande wijken moeten straten de komende jaren open om de elektriciteitsinfrastructuur te verzwaren. Vanuit de gemeente geven we daarom actief richting aan de warmteoplossingen en keuzes voor de wijken. Vanuit de vastgestelde transitievisie warmte werken we toe naar wijkuitvoeringsplannen en vervolgens naar realisatieplannen.

2. Mobiliteit

De groei van elektrisch vervoer en zero-emissievervoer zorgt voor meer druk op het elektriciteitsnetwerk en een grotere vraag naar ruimte voor de bovengrondse infrastructuur. Gemeenten hebben hierin een belangrijke rol en dragen bij aan het in goede banen leiden van deze transitie.

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord?
Het is belangrijk om samen met de netbeheerders en partners de toekomstige ontwikkelingen van duurzame mobiliteit en stadslogistiek in kaart te brengen en de daaraan gekoppelde vraag naar elektra/laadvoorzieningen. Om de energie-infrastructuur op tijd gereed te hebben, is het essentieel om voor meerdere jaren plannen te hebben hoe en waar laadpunten komen voor elektrisch vervoer. Hierdoor kunnen marktpartijen en Liander aan de slag met de verwachte uitrol van publieke laadinfrastructuur.

We kiezen in beginsel voor slim laden bij de aanleg van publieke laadinfrastructuur. Met slim laden worden de snelheid en het tijdstip van laden aangepast aan de ruimte op het lokale stroomnet. In (regionale) concessies stellen we eisen aan de toepassingen van slim laden. Voor het toepassen van slim laden wordt door de rijksoverheid gewerkt aan een opschalingsprogramma voor de periode 2022 – 2025 waaraan we deel gaan nemen.

Elektrische vrachtvoertuigen worden op hoge vermogens snel geladen. We brengen samen met ondernemers in kaart waar de groei de komende jaren te verwachten is zodat tijdig het elektriciteitsnet aangepast kan worden. We pakken de regie door bijvoorbeeld laadpleinen op bedrijventerreinen te stimuleren zodat ook kleine minder kapitaalkrachtige ondernemers daar gebruik van kunnen gaan maken.

3. Industrie

De elektrificatie in de industrie gaat sneller dan de uitbreiding van elektriciteitsnetten. Daarom is het essentieel om samen met de netbeheerder te zoeken naar slimme locaties voor bovengrondse elektriciteitsinfrastructuur (stations), het toepassen van efficiënte technieken, het uitwisselen van energie met andere sectoren en bedrijven en het combineren van verbruik met duurzame opwek.

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord?
De elektrificatie in de industrie neemt steeds sneller toe onder druk van CO_2-prijzen en hoge gasprijzen. Daarnaast zijn ook andere duurzame bronnen nodig zoals groen gas en waterstof om de druk op de elektriciteitsnetten te verminderen. Om de groei van industrie zo goed mogelijk te kunnen faciliteren, overleggen we in een zo vroeg mogelijk stadium met de netbeheerder om de match te maken tussen groeilocaties en de capaciteiten van de netinfrastructuur. Daarnaast gaat de gemeente de industrie stimuleren om efficiënte technieken toe te passen om daarmee belasting van het elektriciteitsnet te voorkomen. Ook uitwisseling van energie en grondstoffen met

nabijgelegen bedrijven of sectoren in zogenoemde energiehubs (zoals restwarmte leveren aan tuinbouw of gebouwde omgeving) en het combineren van verbruik met duurzame opwek kan ervoor zorgen dat er minder elektriciteit nodig is.

4. Landbouw

De land- en tuinbouw speelt een belangrijke rol in het opwekken van duurzame energie. Denk daarbij aan biogas, groen gas en zonnepanelen op daken. Om het elektriciteitsnet zoveel mogelijk te ontlasten, adviseren we om het duurzaam opwekken van elektriciteit en het maken van groen gas als eerste te stimuleren daar waar het ook direct gebruikt kan worden**.**

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord?

De landbouw kan een belangrijke rol spelen in het opwekken van duurzame energie. Concreet kan daarbij gedacht worden aan biogas, groen gas, zonnepanelen op boerderij- en schuurdaken en boerderijmolens (wind). De gemeente stimuleert het opwekken van duurzame energie op plekken waar deze ook direct gebruikt kan worden. Door aanbod en vraag dicht bij elkaar te brengen hoeft het netwerk niet extra uitgebreid te worden.

5. Regionale Energie Strategie /Duurzame opwek

De focus van de RES 1.0 lag vooral op het vaststellen van zoekgebieden voor grootschalige duurzame opwek zon en wind op land en het vaststellen van de Regionale Structuur Warmte. In de RES 2.0 verschuift de aandacht van de ambitie formuleren naar realiseren. Hierbij willen we komen tot een samenhangend en betaalbaar energiesysteem, waar de gas- en elektriciteitsnetten van Liander onderdeel van uitmaken.

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord?

Om de RES 1.0 te realiseren nemen we de zoekgebieden voor zon en wind van de RES op in het Omgevingsbeleid. Voor de uitvoering stellen we samen met de netbeheerder een uitvoeringsprogramma op. De RES gaat immers niet alleen over de ruimtelijke inpassing van grootschalige hernieuwbare productie, maar ook over het realiseren van de daarbij benodigde bovengrondse – en ondergrondse infrastructuur. Voor de infrastructuur is het noodzakelijk om ook te kijken naar de integrale energievraag vanuit de sectoren industrie, mobiliteit en landbouw om te komen tot een samenhangend en duurzaam energiesysteem. We bepalen - samen met stakeholders- welke andere vormen van energie, zoals duurzame warmte, noodzakelijk zijn en hoe we tot de daarbij benodigde infrastructuur, zoals warmtenetten, opslag en conversie van energie, kunnen komen.

6. Tekort technisch personeel

Het tekort aan technisch personeel beperkt netbeheerders en andere bedrijven in het opschalen van hun werkzaamheden. Daarmee komt de uitvoering van de energietransitie onder druk. In totaal komt Nederland de komende jaren 28.000 technici tekort om de klimaatdoelen te halen. Daarom pleiten de netbeheerders voor het stimuleren van onderwijs in de techniekssector.

Wat kunt u opnemen in uw coalitieakkoord?

Wij willen verkennen wat de mogelijkheden zijn om meer mensen in onze gemeente te laten kiezen om te leren, werken en innoveren in de techniek om op die manier de voortgang van de energietransitie en de economische groei in de toekomst niet in gevaar te brengen.

Tot slot

Het nieuwe college van B&W staat voor grote uitdagingen om tijdig ruimte voor groeiende vraag en aanbod van elektriciteit te realiseren. Dit geldt voor alle onderdelen van de energie-infrastructuur, zowel onder- als bovengronds. Om deze uitbreiding te kunnen realiseren, is grond nodig om extra kabels in te leggen en vooral om elektriciteitsstations op te bouwen. Neem ruimte voor deze infrastructuur mee in omgevingsplannen en zet zo snel mogelijk de vergunningsprocessen in gang zodra plannen concreet worden. Op die manier versnellen we de doorlooptijden en kunnen we onze gezamenlijke doelen realiseren. Daarnaast moeten we gezamenlijk plannen, want door schaarste aan technisch personeel kan niet alles tegelijk.

Wij wensen u veel succes met het formeren van een nieuw college van B&W. We kijken ernaar uit samen met u en het nieuwe bestuur te werken aan de grote maatschappelijke opdracht die voor ons ligt. Indien u vragen heeft of een toelichting wilt, dan kunt u mij rechtstreeks bereiken via telefoonnummer : 06 52 60 75 98 en/of e-mail: casper.vogelaar@alliander.com.

Met vriendelijke groet,
Liander N.V.

Casper Vogelaar
Relatiemanager gemeente Nijmegen